

COMISIA NAȚIONALĂ PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE

PROCESUL - VERBAL nr. 8 al ședinței COMISIEI NAȚIONALE PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE

10 noiembrie 2023, ora 15:30

mun. Chișinău, Casa Guvernului, sala de ședințe et. I (str. Bănulescu-Bodoni)

La ședință au participat:

Reprezentanți ai părții guvernamentale:

Alexei BUZU Președinte al Comisiei	- Ministru al muncii și protecției sociale, coordonator al părții guvernamentale
Vladimir ARACHELOV Membru supleant al Comisiei	- secretar de stat, Ministerul Finanțelor
Corina AJDER Membru supleant al Comisiei	- Secretară de stat, Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Adriana CAZACU-ȚIGAIE Membru supleant al Comisiei	- Secretară de stat, Ministerul Educației și Cercetării
Iurie SCRIPNIC Membru delegat	- Secretar de stat, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Cristina PERETEATCU Membru delegat	- Secretară de stat, Ministerul Energiei
Veaceslav ȘIPITCA Membru delegat	- Secretar de stat, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Reprezentanți ai părții patronatelor:

Leonid CERESCU Vicepreședinte al Comisiei	- Președinte al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, coordonator al părții patronatelor
Vladislav CAMINSCHI Membru al Comisiei	- Director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova
Igor CRAPIVCA Membru al Comisiei	- Vicepreședinte al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, președinte al Clubului Republican al Oamenilor de Afaceri „TIMPUL”
Marin SÎRBU Membru supleant al Comisiei	- Președinte al Federației Patronatului din Construcții și Producerea Materialelor de Construcții
Eugen DAȚCO Membru supleant al Comisiei	- Director executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor

Reprezentanți ai părții sindicatelor:

Igor ZUBCU Vicepreședinte al Comisiei	- Președinte al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, coordonator al părții sindicatelor
Ghenadie DONOS Membru al Comisiei	- Președinte al Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova
Vasile MĂMĂLIGĂ Membru al Comisiei	- Președinte al Federației Naționale a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație „AGROINDSIND”
Aureliu POPOVICI	- Președinte al Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova

Membru al Comisiei Margareta STRESTIAN	- Președinte al Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Chimică și Resurse Energetice din Republica Moldova
Membru al Comisiei Mihail LAȘCU	- Președinte al Federației Sindicatelor din Moldova „SINDLEX”
Membru supleant al Comisiei Victoria NIȚĂ	- Președintă a Federației Sindicale „Sindenergo” a Lucrătorilor din Energetica Republicii Moldova
Membru supleant al Comisiei Ion ZAPOROJAN	- Președinte a Federației Sindicale a Feroviarilor din Republica Moldova
Membru supleant al Comisiei Valeria TRICOLICI	- Președintă a Federației Sindicatelor din Domeniile Cooperăției de Consum, Comerțului și Antreprenoriatului din Republica Moldova „Moldsindcoopcomert”

Reprezentanți ai secretariatului Comisiei:

Snejana Țurcanu	- Șefa Direcției politice în domeniul raporturilor de muncă și dialog social, Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Igor Ciloci	- Șef adjunct al Direcției politice în domeniul raporturilor de muncă și dialog social, Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Persoane invitate / raportori:

Ala LIPCIU	- Coordonator Național al Organizației Internaționale a Muncii în Moldova
Sabina DIDIC	- Șefa Direcției suport controale în domeniul combaterii muncii nedeclarate, Inspectoratul de Stat al Muncii
Elena ȚÎBÎRNĂ	- Directoare generală a Casei Naționale de Asigurări Sociale
Oleg ONICI	- Președinte al Federației Sindicatelor Lucrătorilor Instituțiilor Bancare și de Asigurări din Republica Moldova
Eugeniu COVRIG	- șef al Departamentului juridic, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
Sergiu IURCU	- consilier superior al Departamentului protecție social-economică, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
Ion SCLIFOS	- reporter al Departamentului relații internaționale, mass-media și tehnologii informaționale, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
Oleg ZÎMBRIEAN	- Incasator
Andrei ȚURCAN	- Incasator
Galina MUNTEANU	- Ziarul „Vocea poporului”
Alexei OVICINICOV	- Ziarul „Vocea poporului”

Alte persoane neînregistrate:

*Comisia își desfășoară activitatea în formă de ședințe publice (a se vedea art.17 alin. (1) din Legea nr.245/2006).

Referitor la ordinea de zi:

Se aprobă ordinea de zi cu **5 subiecte (inclusiv diverse)** spre examinare (se anexează).

- Cu privire la instanțele de soluționare a litigiilor de muncă***
Raportor: Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova;
Coraportori: Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Inspectoratului de Stat al Muncii, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- Revizuirea și actualizarea conținutului Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.***
Raportor: Ministerul Finanțelor
- Optimizarea impozitelor sociale***
Raportor: Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova
- Discuții privind salariul minim pe țară***
Raportor: Ministerul Finanțelor; Coraportor: Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova.
- Diverse:**

5.1. Cu privire la stabilirea dreptului la pensionare în condiții avantajoase pentru încasatori (demers CNSM nr. 03-01/797 din 19.10.2023) – se anexează

Raportor: Federația Sindicatelor Lucrătorilor Instituțiilor Bancare și de Asigurăr. din Republica Moldova; Coraportori: Confederația Națională a Sindicatelor din Molcova, Casa Națională de Asigurări Sociale, Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova.

5.2. Discutarea/prezentarea Ghidului cu privire la serviciul alternativ de îngrijire a copiilor

Raportor: Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova.

Cu privire la desfășurarea ședinței:

Ședința integrală a Comisiei a fost înregistrată și poate fi vizualizată accesând link-ul:

<https://www.privesc.eu/arhiva/104345/Sedinta-Comisiei-nationale-pentru-consultari-si-negocieri-colective-din-10-noiembrie-2023>

Referitor la hotărârile luate pe marginea subiectelor incluse în ordinea de zi:

Subiectul 1. Cu privire la instanțele de soluționare a litigiilor de muncă

Urmare a prezentării de către raportor dl Eugeniu Covrig a informației elaborate/prezentate de CNSM referitoare la situația actuală privind soluționarea litigiilor de muncă, precum și referitoare la numărul și termenul de soluționare a litigiilor de muncă înregistrate și examinate în instanțele judecătorești și a celor deferite soluționării pe calea medierii, s-a conturat în concluzie: că revindecarea unui drept de muncă lezat se tergiversează pe parcursul examinării/soluționării litigiului de muncă, ceea ce descurajează înaintarea adresărilor în instanța de judecată și, prin urmare, se propune reglementarea și organizarea proceselor pentru examinarea și soluționarea litigiilor de muncă pe cale extrajudiciară (ex.: Republicii Lituania) pe platforma unor consilii în cadrul ITM-uri, cu participarea reprezentanților angajatorilor și a salariaților,

și a mențiunilor dlui Alexei Buzu privind necesitatea efectuării estimărilor aferente instituirii mecanismelor de soluționare extrajudiciară și a evaluării eficacității acestora, eventual prin pilotare, în sensul descentralizării/centralizării funcționale, precum și urmare a intervențiilor dlui Igor Zubcu privind asigurarea respectării principiului celerității examinării litigiilor de muncă, a dnei Sabina Didic privind necesitatea de consolidare a capacităților Inspectoratului de Stat al Muncii în sensul realizării calitative a acestei eventuale funcții și dlui Igor Crapivca privind abordarea subiectului prin prisma premiselor și constrângerilor existente la nivel local,

s-a hotărât:

- se ia act de informația prezentată de raportori/coraportori la subiect;
- în termen de 2 luni, pe platforma Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în comun, cu participarea reprezentanților Inspectoratului de Stat al Muncii și a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, precum și cu antrenarea expertizei Organizației Mondiale a Muncii, se va examina subiectul în speță și se va identifica o soluție eficientă și pro-activă, având în vedere capacitățile disponibile, pentru reglementarea mecanismelor extrajudiciare de soluționare a litigiilor de muncă;
- despre progrese la subiect se va informa Comisia, în următoarele ședințe.

Subiectul 2. Revizuirea și actualizarea conținutului Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar

Urmare a prezentării de către raportor dl Vladimir Arachelov a viziunii Ministerului Finanțelor asupra inițierii procedurilor de revizuire, actualizare și ajustare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, inclusiv prin prisma propunerilor parvenite de la autoritățile interesate, partenerii sociali, CNSM, Avocatul Poporului, alte APC și APL, CALM, a recomandărilor delegației UE, FMI, precum și a recomandărilor urmare derulării procesului de evaluare SIGMA,

și a unor mențiuni adiționale expuse de dl Sergiu Iurcu pentru îmbunătățirea proceselor de elaborare, precum și referitoare la propunerile de politici publice conexe domeniului de salarizare

în sectorul bugetar (inclusiv prezentate MF în scris de către CNSM) și a unor expuneri prezentate de dl Igor Crapivca referitoare la salarizarea unor grupe de salariați din sistemul medical, al educației etc, din perspectiva asigurării nivelului adecvat de salarizare pentru menținerea personalului în sectoarele respective, și urmare a discuțiilor purtate, inclusiv a altor participanți,

s-a hotărât:

- se ia act de informația prezentată de către raportor la subiect;
- părțile interesate vor prezenta Ministerului Finanțelor propunerile formulate de modificare a Legii nr. 270/2018 în corespundere cu calendarul bugetar.

Subiectul 3. Optimizarea impozitelor sociale

Urmare a prezentării de către raportor dl Eduard Sîrbu a proiectului de lege privind optimizarea impozitelor sociale (*mecanismul tehnologiei managementului inovativ*), elaborat sub mentoratul dlui Igor Crapivca, și urmare a discuțiilor purtate a participanților, dlui Vladimir Arachelov, dnei Corina Ajder, dlui Igor Crapivca, dlui Vladislav Caminschi și altor participanți,

s-a hotărât:

- se ia act de informația prezentată de către raportor/coraportor;
- se va examina setul de materiale la nivelul Ministerului Finanțelor, și respectiv Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în eventualitate se va convoca o ședință la subiectul în cauză pentru studierea mai detaliată a proiectului și identificarea analogiei cu proiectul MASCS, în elaborare/definitivare de către MMPS.

Subiectul 4. Discuții privind salariul minim pe țară

Urmare a prezentării de către raportor dl Vladimir Arachelov a viziunii Ministerului Finanțelor agreeate cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, consultate în prealabil cu partenerii sociali, pe platforma subgrupului tehnic instituit pe lângă CNCNC, cu privire la revizuirea mărimii salariului minim pe țară, cu începere de la 1 ianuarie 2024, în cuantum de 5 000 lei,

a discuțiilor purtate la subiect de către reprezentanții sindicatelor și patronatelor, precum și a mențiunii dlui Alexei Buzu privind necesitatea avansării în elaborarea și definitivarea unei Foi de parcurs în vederea atingerii treptate a nivelului de adecvare a mărimii salariului minim pe țară în corespundere cu standardele europene.

s-a hotărât:

- se consideră acceptabilă mărirea salariului minim în cuantum de 5 000 lei, cu aplicare începând cu 1 ianuarie 2024, urmare a consultărilor dintre partenerii sociali, și respectiv MMPS va iniția procedurile pentru stabilirea acestuia prin hotărâre de Guvern;
- se va elabora un proiect al Foi de parcurs, care va reflecta cadrul de timp și opțiunile de reglementare pentru determinarea salariului minim pe țară adecvat conex transpunerii Directivei nr. 2041/2022 (planificate pentru septembrie 2025) și se va consulta cu partenerii sociali (până la 1 decembrie 2023);
- despre progresele înregistrate la subiect, coordonate în prealabil cu partenerii sociali, se va informa Comisia în următoarea ședință CNCNC.

*(tentativ planificată pentru data de 12 decembrie 2023)

Subiectul 5. Diverse

5.1. Cu privire la stabilirea dreptului la pensionare în condiții avantajoase pentru încasatori

Urmare a prezentării de către reprezentantul Federației Sindicatelor Lucrătorilor Instituțiilor Bancare și de Asigurări din Republica Moldova a subiectului cu privire la stabilirea dreptului la pensionare în condiții avantajoase pentru încasatori, precum și urmare a intervenției dnei Elena Țîbîrnă, a mențiunilor dlui Alexei Buzu și a altor participanți la discuție:

s-a hotărât:

- se ia act de informația prezentată de către raportor/coraportor;
- se va examina subiectul în cauză de către MMPS în comun cu CNAS și în consultare cu partenerii sociali, după caz, se va formula un proiect de modificări legislative privind reglementarea mecanismului de achitare de către angajator a contribuțiilor de asigurare socială

pentru încasatori în mărime majorată în formulă fezabilă pentru stabilirea dreptului la pensionare în condiții avantajoase pentru această categorie de beneficiari.

5.2. Discutarea/prezentarea Ghidului cu privire la serviciul alternativ de îngrijire a copiilor

Urmare a prezentării de către reprezentantul CNPM a proiectului de *Ghid cu privire la serviciul alternativ de îngrijire a copiilor*, elaborat în suportul angajatorilor pentru dezvoltarea serviciilor respective, precum și urmare a intervențiilor succinte la subiect a dlui Vladislav Caminschi și a dlui Alexei Buzu și a discuțiilor purtate,

s-a hotărât:

- se aprobă Ghidul cu privire la serviciul alternativ de îngrijire a copiilor;
- cu suportul Organizației Internaționale a Muncii, se vor identifica soluții clare pentru angajatori (help desk) în vederea organizării serviciilor respective;
- despre progrese la subiect se va informa Comisia, în următoarele ședințe.

Secretariatul Comisiei va generaliza și va distribui informația recepționată coordonatorilor părților, după caz, va asigura prezentarea sintezei realizărilor și/sau formularea propunerilor pentru agenda Comisiei a subiectelor nesoluționate, la etapa raportării.

*Următoarea ședință a Comisiei se va convoca, la necesitate, și/sau conform planului de lucru, nu mai rar decât o dată pe lună (conform art.17 alin. (2) din Legea nr.245/2006).

**Președinte al Comisiei,
ministru al muncii și protecției sociale**

Alexei BUZU

**Vicepreședinte al Comisiei,
președinte al Confederației Naționale a Patronatului
din Republica Moldova**

Leonid CERESCU

**Vicepreședinte al Comisiei,
președinte al Confederației Naționale a Sindicatelor
din Moldova**

Igor ZUBCU

Secretar al ședinței

Snejana Țurcanu